

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți **Karl Gissing**

Fierăritul – o îndeletnicire simplă

Toate tehnicile de bază

20 de elemente decorative – 222 imagini

M.A.S.T., 2017

Cuvânt înainte	9
Fierăritul	11
Istoria fierăritului	11
Descrierea etapelor	12
Culorile fierului după încălzire și revenire	13
Încălzire prea puternică	13
Fierăritul manual – fierăritul cu matriță	14
Fierăritul manual	14
Fierăritul cu matriță	15
Prelucrarea fierului la rece	16
Materiale pentru prelucrat	17
Fier	17
Oțel	17
Stabilirea tipului de oțel	22
Proba scânteii	22
Tipuri de oțel rezistente la coroziune	22
Oțelul de Damasc	25
Metale neferoase	25
Cuprul	25
Titanul	25
Argintul	25
Aurul	26
Prelucrarea la cald	27
Călirea	27
Revenirea	28
Arderea	29
Încălzirea lentă	29
Încălzirea normală	29
Greșeli în prelucrarea la cald a materialelor	30
Echipe de bază pentru fierărit	31
Ateliere de fierărie	31
Construcții pentru încălzirea metalului	31
Vatră cu cărbuni	32
Aprinderea și utilizarea focului	32
Stingerea focului	33

Vatră cu gaz	33
Încălzirea cu aparatul de sudură	35
Sobe cu gaz	35
Sobă mobilă	36
Unelte	38
Nicovală	38
Ciocane	39
Clești	40
Menghina	40
Unelte de despicare și tăiere	41
Daltă	41
Unelte de îndoire	42
Furcă	43
Polizor unghiular	43
Polizor dublu	43
Mașină de șlefuit	44
Perii de sârmă	44
Plăci perforate și matrițe	45
Bazin de călire cu apă rece	45
Depozitarea materialului brut	45
Primii pași – Cele mai importante tehnici de forjare a fierului	46
Turtirea	46
Întinderea	46
Lățirea	47
Cioplirea	47
Despicarea	49
Tăierea	48
Aplatizarea	49
Îndoirea	51
Șlefuirea	53
Răsucirea	53
Sudarea	53
Sudarea cu flacăra	53
Sudarea cu aparat de sudură	54
Sudarea cu gaz	54
Lipirea	54
Brazarea	55
Prinderi prin legare	56
Prinderi cu nituri	56
Prinderi cu șuruburi	56

Forjarea diferitelor elemente pentru întrebuințări diverse	58
Cuie și nituri	58
Etape de lucru	58
Șuruburi și nituri cu cap decorativ	60
Forjarea unei bile	61
Etape de lucru	61
Forjarea melcilor	62
Îndoirea melcilor cu ajutorul uneltelor corespunzătoare	62
Forjarea unui con	64
Forjarea tijelor decorative	66
Descrierea fiecărui pas pentru forjarea unei tije scurte	66
Curbarea părților laterale	67
Îndoirea	67
Descrierea acestor etape	67
Obiecte decorative sau de uz zilnic din fier forjat	69
Mânere	69
Tehnici de forjare a mânerelor cu capete plate	69
Tehnici de forjare a mânerelor cu capete rulate	70
Forjarea crucilor	71
Cruce mică pentru perete cu brațe groase din fier	71
Suport pentru cărți	75
Tehnici de forjare	75
Îndoirea ramei în formă de U	75
Melcii	75
Tratarea suprafeței	75
Accesorii pentru șemineu	79
Vătrai	79
Ștangă cu vârf ascuțit	79
Suport	80
Tije pentru plante cățăraătoare	83
Tijă dreaptă	83
Tijă cu melci	83
Suport ustensile pentru birou	87
Cuier	89
Melci	89
Cârlig	89
Asamblarea	89
Curățarea/ tratarea suprafeței	89
Gratii pentru ferestre	91
Tehnici de lucru	91
Unelte	95

Forjarea și călirea unei dălți	95
Respect pentru banii și cărți	
Ranga	96
Țapină de pădure	97
Sfeșnic cu trei brațe	99
Materiale de bază	99
Executarea componentelor sfeșnicului	99
Bilele	99
Părțile laterale cu melci	99
Forjarea melcilor	99
Elementul central	99
Suport/ tăvița pentru ceara lumânării	103
Suport pentru sfeșnic	103
Asamblarea	106
Curățarea/ tratarea suprafeței suprafeței	106
Obiecte variate asamblate din componentele sfeșnicului	107
Varianta 1: Sfeșnic pentru perete	108
Suport pentru prinderea în perete	108
Prinderea sfeșnicului de suport	108
Varianta 2: Suport pentru ghiveci	110
Exemple de obiecte din fier forjat	111
Obiecte decorative sau de uz zilnic	112
Grilaje și porți	113
Cruci pentru morminte	116
Sfeșnice	118
Diferite obiecte forjate	119
Schițe și desene pentru obiecte forjate	121
Anexă	124
Termeni de specialitate	124
Literatură	128
Surse de informare	128

Libris

Materiale pentru

Respect pentru oameni și cărți

prelucrat

Multe materiale sunt potrivite pentru forjare. O lungă tradiție o au metalele precum aurul, argintul și cuprul, în mare parte ca bijuterii, așa cum atestă descoperirile istorice. Odată cu descoperirea fierului, au putut fi realizate prin forjare arme și puști mult mai bune. Foarte renumiți au fost mai ales fierarii, care au forjat arme. Din punct de vedere economic, în stare pură fierul nu are calități foarte importante deoarece proprietățile sale sunt de cele mai multe ori insuficiente pentru a fi utilizat în scopuri tehnice. În combinație cu carbonul se obține oțel, iar prin conținutul de carbon și alte componente ale aliajului se urmărește influențarea țintită a proprietăților fierului.

Fierul

În limbajul colocvial, termenii de fier și oțel nu sunt separați obiectiv. Tehnic vorbind, prin fier se înțelege metalul fier fără niciun alt aliaj (fier pur). Punctul de topire este la 1536C și poate fi forjat fără prea mare efort. În comparație cu oțelul, valorile de rezistență ale fierului sunt considerabil mai scăzute. Procurarea semifabricatelor din fier (acestea sunt bucăți de fier neprelucrate) se poate face de la firmele specializate din această branșă. Fierul are, printre altele, și întrebuițări tehnice.

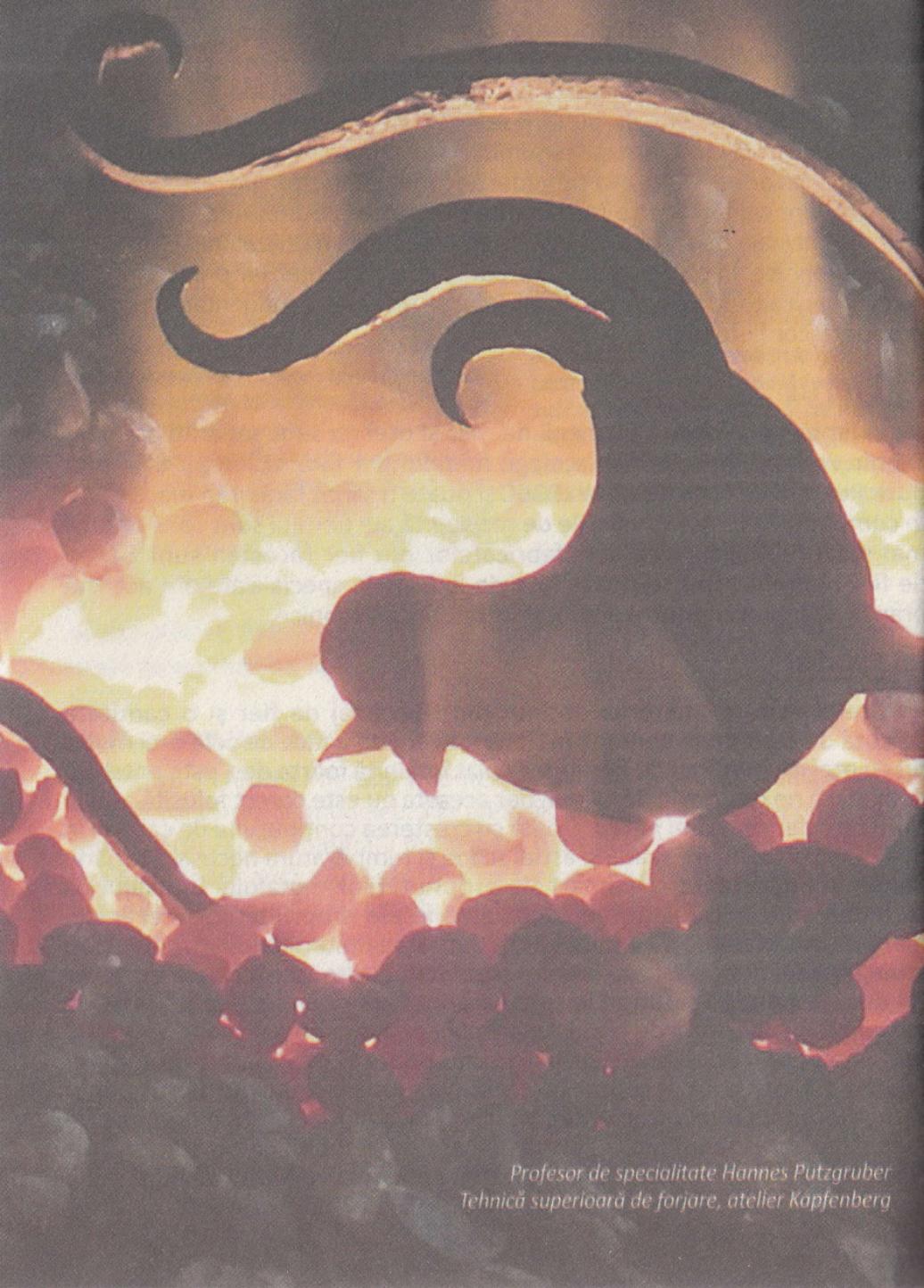
Oțelul

Oțelul este un material obținut dintr-un aliaj de fier și o cantitate scăzută de carbon. În general, în fierărit avem de a face de cele mai multe ori cu oțel. Denumirea de fier neted/ plat întâlnită foarte des, este potrivită doar dacă ne referim la fierul pur, dar aceasta nu este corect folosită atunci când ne referim la oțel neted. Odată cu creșterea conținutului de carbon în oțel punctul de topire scade și astfel scade și temperatura necesară forjării. Cele mai importante schimbări ale proprietăților metalului în aliajul cu carbonul sunt îmbunătățirile considerabile ale proprietăților mecanice, mai ales posibilitatea de a îmbunătăți duritatea materialului printr-o răcire rapidă. Astfel pot fi realizate unelte și obiecte foarte rezistente în timp. Un rol decisiv îl deține și forma în care carbonul apare în fier – sub formă de cristale sau sub formă de grafit. În primul caz avem de a face cu cunoscutul oțel, în cel de al doilea cu fonta care nu poate fi modelată prin forjare. Cuvântul fontă este acceptat în acest caz deoarece aliajul fierul pur și carbonului este unul rudimentar. Pe lângă carbon mai există o mulțime de metale cu care oțelul poate forma aliaje. De exemplu, cu un conținut de chrom de 12% oțelul dezvoltă proprietăți anticorozive. Datorită numărului mare de aliaje posibile există opțiunea de a găsi un aliaj corespunzător

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

*Profesor de specialitate Hannes Pützgruber
Tehnică superioară de forjare, atelier Köpfenberg*

pentru toate domeniile de utilizare. Acest lucru ne conduce în sfera științifică, universitățile de renume având ca ramură de studiu Metalurgia și Știința materialelor. Denumirea tipului de oțel se face conform anumitor norme. Producătorii de oțel folosesc de cele mai multe ori denumiri proprii. Independente de denumirea propusă de firme standard sunt numerele materialelor și denumirile în funcție de aliaje.

Această introducere scurtă și incompletă în stabilirea tipului de oțel ne arată că nu putem stabili cu exactitate componența acestuia doar prin această metodă. În plus avem nevoie de cunoștințe de specialitate pentru a putea aprecia influența pe care o are fiecare element al aliajului asupra proprietăților oțelului. Practica a demonstrat că în majoritatea cazurilor ne putem descurca cu mai puține tipuri de oțel.

În funcție de utilizarea pieselor forjate, pot fi folosite diferite tipuri de aliaje, de ex. pe bază de nichel.

În cazul obiectelor decorative și a articolelor de uz zilnic este foarte important ca acestea să fie bine lucrate (prelucrare corectă). Acest lucru se obține atunci când oțelul are un conținut de carbon foarte scăzut.

Cu toate acestea, cu cât conținutul de carbon va fi mai ridicat, cu atât mai scăzută va fi temperatura de forjare.

De la un conținut de 0,4% de carbon, nivelul de duritate al materialului poate fi mărit prin răcire bruscă. Simultan scade temperatura de sudabilitate. Dacă nivelul carbonului este mai mare de 0,4%, obiectele care trebuie sudate trebuie încălzite înainte, în caz contrar rezistența sudurii va fi foarte scăzută.

Unele cărți recomandă pentru sudură utilizarea fierului vechi provenit de la unelte țărănești, vechi, deoarece ar fi foarte potrivit. Nu este nimic greșit în asta, metoda nu este deloc costisitoare, dar necesită mult timp de prelucrare.

Exemplu: Oțel pentru realizarea de ștanțe și foarfeci

Denumire în funcție de numărul materialului

De ex. 1.2101 – 1 este cifra oțelului, celelalte două cifre descriu tipul oțelului, 21 este oțelul pentru fabricarea uneltelor care conține chrom, siliciu și mangan. Ultimele două cifre 01 sunt reprezentative pentru alte calități ale acestui tip de oțel.

Denumire în funcție de **componentele principale**

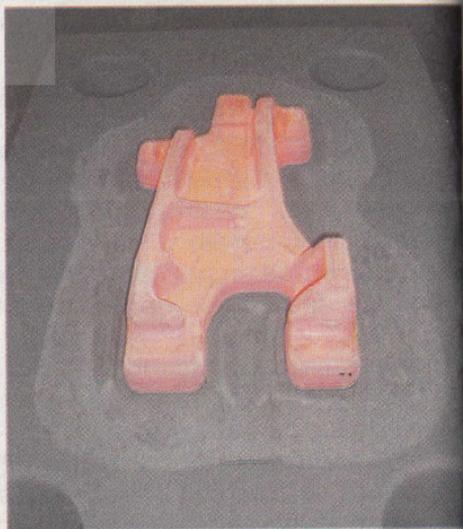
(Această metodă este greu de urmărit de către novici/începători).

De ex. 62SiMnCr4 – cifrele din fața literelor desemnează conținutul de carbon la sută, asta înseamnă că 62/100% carbon – 0,62% carbon. Numărul din spatele literelor reprezintă cantitatea împătrită a primului component din aliaj, deci 4/4% - 1% silicu. Pentru că nu mai apar și alte cifre, acest lucru înseamnă că manganul și chromul apar în cantități foarte reduse. Denumirea internă a firmei Böhler este K245, iar K înseamnă că oțelul poate fi prelucrat la rece.

Respect pentru oameni și cărți

Raft de cărți/ suport de cărți realizat din oțel neted din comerț. Concentrația de carbon este mai mică de 0,2%

Piesă de mașină realizată în matriță (bavura a fost deja îndepărtată). Finisare prin aşchiere.

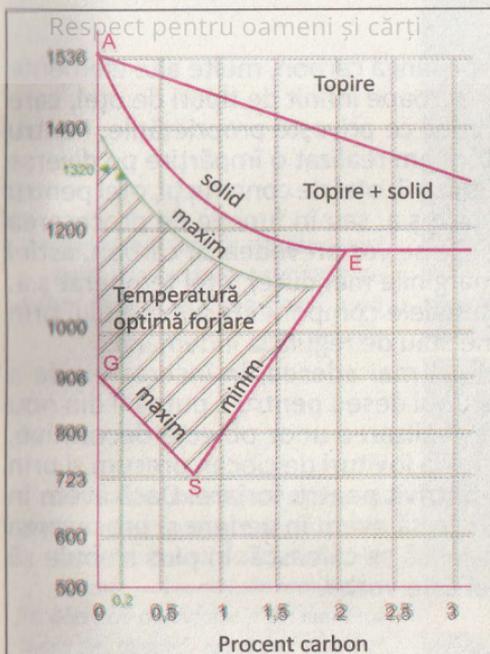
În plus, trebuie să avem în vedere, în cazul utilizării unor tipuri mai dure de oțel, că acestea vor căpăta o duritate nedorită o dată cu răcirea bruscă. Îndreptarea ulterioară a obiectelor este aproape imposibilă deoarece, din cauza durității materialului, extensibilitatea acestuia este foarte scăzută, astfel încât acesta se va rupe.

De cele mai multe ori este greu să obținem măsurile exacte. Bineînțeles că prin procedeul de forjare, materialele pot fi modelate astfel încât dintr-o bucată de oțel lat să se realizeze o bucată de oțel pătrat, lucru care nu este posibil prin procedeul de aşchiere. Mai departe se recomandă așa numitul oțel pudlat, acesta fiind un oțel care este obținut printr-un procedeu învechit numit pudlaj.

Dacă dorim să recondiționăm obiecte precum cuțite sau clanțe vechi cât mai aproape de cele originale, atunci putem utiliza aceste materiale. În toate celelalte cazuri se recomandă folosirea oțelului industrial deoarece acesta este excelent din punct de vedere calitativ mai ales în ceea ce privește puritatea și constanța calității materialului.

Calitatea materialului necesară pentru realizarea obiectelor decorative și a celor de artă poate fi regăsită în așa numitele tije de oțel; acestea sunt tije cu o lungime de până la 6m și pot fi procurate din comerț sau prelucrate în sectorul industrial. Pentru forjat, sunt folosite de cele mai multe ori tije rotunde, late sau pătrate de oțel. În anumite cazuri se folosește și tablă.

O dată cu încălzirea și răcirea oțelului, în structura acestuia apar, simplu spus, unele modificări. Carbonul dintre atomii de fier își schimbă poziția.

O parte a unei diagrame simple de fier-carbon. Temperaturi minime și maxime pentru oțel în funcție de conținutul de carbon. Temperatura minimă precizată se referă la modelarea la cald. Se poate forja și la temperaturi mai scăzute, dar atunci vorbim de fier forjat la rece. Exemplul marcat cu verde: la un conținut de 0,2% de carbon, temperatura maximă de forjare este de 1320°C. Zona hașurată marchează zona optimă a temperaturii în funcție de conținutul de carbon.

Acest lucru se poate observa, cu mostre corespunzătoare, la microscop. Vorbim de exemplu despre granulație fină și mare (structura la nivelul rețelei cristaline). În diagrama fier-carbon, care arată legătura dintre conținutul de carbon și temperatură, aceste modificări sunt reprezentate grafic. Se poate observa că o creștere a conținutului de carbon duce la diminuarea temperaturii de topire și că există o zonă de topire și de formare a cristalelor. În cazul unui conținut de 4,3%, există din nou un punct de topire la 1.150C, care reprezintă cea mai scăzută valoare a aliajului fier-carbon. Temperaturile de forjare se situează în zona din interior a A-E-S-G-A, unde cea mai ridicată temperatură de forjare trebuie să fie aproximativ între 100C și 150C sub linia A-E. De exemplu: oțelul de construcție, cu 0,2% carbon, are o temperatură de forjare de cca. 850°C până la 1320°C. Oțelul cel mai adesea folosit și anume oțelul pentru scule, cu un conținut de carbon de 0,5% are o temperatură bună de forjare la 1240°C. Fierul pur se topește la o temperatură de 1536°C, din acest motiv temperatura de forjare trebuie să fie de aproximativ 1400°C. În practică temperaturile de forjare sub 900C nu sunt uzuale.

Până la un conținut de cel mult 1,5% oțelul poate fi forjat cu ușurință. În cazul unui conținut ridicat de carbon oțelul devine fărâmicos. Există mii de tipuri de oțel pe piață. Firmele care produc oțel oferă servicii de consiliere referitoare la tipurile de oțel și utilizarea lor în diferite scopuri.